



بررسی جنگ، صلح و همزیستی مسالمت آمیز در اسلام

کتاب «جنگ در حقوق اسلامی» به مطالعه جنگ، صلح و همزیستی مسالمت آمیز در اسلام، با توجه به سیره، منابع و تاریخ اسلامی، پرداخته است و با مطالعه مفهوم منازعه در صدد بررسی تبعات...

کتاب «جنگ در حقوق اسلامی» به مطالعه جنگ، صلح و همزیستی مسالمت آمیز در اسلام، با توجه به سیره، منابع و تاریخ اسلامی، پرداخته است و با مطالعه مفهوم منازعه در صدد بررسی تبعات آن اعم از جنگ، آتش بس، صلح و قراردادهای مشابه برآمده است. به گزارش خبرگزاری مهر، محسن الداودی نویسنده این اثر بر این باور پای می فشرده که ایده هایی که بالقوه توانایی توجیه اقدام به جنگ را دارا هستند در عین حال می توانند به عنوان منبعی نظری جهت تجربه همزیستی مسالمت آمیز، تنظیم قوانین برای روابط عادلانه و منصفانه و نیز مبنایی فکری با هدف ارائه راهکارهایی جهت حل منازعات بدون استفاده از خشونت به کار گرفته شود.

وی با اتخاذ رویکردی تاریخی باور دارد که جنگ در اسلام باید با بررسی شروع روابط بین اولین مسلمانان و جوامع خود، از جمله غیرمسلمانان در واکنش به ظهور دین اسلام مورد مطالعه قرار گیرد.

کتاب در بخشهایی چند به مطالعه و بررسی جهاد و نبرد نظامی در آرای فقیهان جهان اسلام اختصاص یافته است. الداودی در مباحثی از این دست به بررسی رویکرد اهل سنت به جهاد اقدام ورزیده است. وی در این میان فتاوی و اندیشه های فقیهانی همچون ابن تیمیه را بررسی نموده است. مولف ذیل بخشی که به مطالعه جنگ و جهاد در آرای اهل سنت اختصاص داده است به بررسی مباحث مرتبط با جنگ در مذاهب حنفی، شافعی، حنبلی و مالکی پرداخته است.

«جنگ در حقوق اسلامی» در پنج فصل و یک نتیجه گیری سامان یافته است:

نخستین فصل با عنوان «جنگ در طول حیات حضرت محمد (ص)» به طرح مسائلی همچون مشکلات مطالعه سیره، دوره مکه، دوره مدینه، غزوات پیامبر اکرم(ص)، موعظه و ساخت معاهدات صلح و حمله های متعدد به مسلمانان و مجموعه ای از حوادث آن عهد اختصاص یافته است. در این فصل امکان «ایجاد یک نظریه از جنگهای حضرت محمد(ص)» به پرسش کشیده شده و تلاش شده است تا طی ارائه پاسخی شایسته چرایی نبردها مطابق سیره نبوی شرح داده شود.

فصل دوم به بررسی مفهوم جنگ در آیات قرآن کریم می پردازد. این فصل دربردارنده مطالبی از این دست است: متن و بافت قرآن، دیگران در دیدگاه مسلمانان، سفارشهای قرآنی درباره جنگ، آیات مکی و آیات مدنی، حقوق جنگ در قرآن کریم و روشهای مطالعه متن قرآن کریم.

نویسنده در فصل سوم بحث خود را در باره «توجهات حقوقی برای جنگ» پی می گیرد. وی در این فصل دیدگاه های فقیهان قرن های دوم، سوم، هشتم و نهم فقه و حقوق اسلامی را مطرح می نماید.

«حقوق بین المللی بشر دوستانه اسلامی» در فصل چهارم مورد مطالعه قرار می گیرد. مباحث این فصل راجع به قواعد حقوقی ای است که نه تنها برای جنگهای بین المللی بلکه همچنین برای جنگهای داخلی و یا غیر بین المللی نیز تجویز شده اند.

فصل پنجم به «درگیریهای مسلحانه داخلی و تروریسم» اختصاص یافته است. انواع درگیریهای مسلحانه داخلی، استفاده از زور در صحنه بین المللی، آسیب شناسی تروریسم و مجازات تروریسم مطابق حقوق اسلامی عناوین مطالب این فصل را تشکیل می دهند.

نویسنده در قسمت نتیجه گیری یادآور می گردد که در تحقیقات غربی در باره حقوق بین الملل اسلامی و نیز معنای جهاد در شریعت و فقه اسلامی نوعی سردرگمی به چشم می خورد.

وی معتقد است که با توجه به مطالعات انجام پذیرفته در حقوق اسلامی می توان گفت جهاد نبردی دفاعی است که در عداد

جنگهای عادلانه طبقه بندی می شود.